

Poštovní služby

ČTÚ má podle § 6a odst. 2 věty druhé zákona o poštovních službách pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo tohoto zákona. Z § 12 a § 13 zákona o poštovních službách je zřejmé, že nárok na náhradu škody vzniklé úbytkem obsahu poštovní zásilky je právem vyplývajícím z poštovní smlouvy ve smyslu § 6a odst. 2 věty druhé; rozhodování o něm tudíž spadá do pravomoci ČTÚ.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 27 Cdo 3554/2017-140, ze dne 18.12.2018)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce V. R., narozeného XY, bytem XY, zastoupeného Mgr. M.M., advokátem, se sídlem v B., proti žalované České poště, s. p., se sídlem v P., o zaplacení 10.000 Kč s příslušenstvím, o žalobě pro zmatečnost podané žalovanou proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 27. 1. 2015, č. j. 39 C 11/2014-44, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 39 C 11/2014, o dovolání žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2016, č. j. 17 Co 433/2015-114, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

[1] Obvodní soud pro Prahu 1 rozsudkem ze dne 27. 1. 2015, č. j. 39 C 11/2014-44, uložil žalované zaplatit žalobci 10.000 Kč s příslušenstvím ve výroku blíže specifikovaným (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.) [dále jen „rozsudek soudu prvního stupně“].

[2] Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalovaná dne 28. 4. 2015 žalobu pro zmatečnost, ve které namítala, že soud prvního stupně rozhodoval ve věci, jež nenáleží do pravomoci soudů [uplatňujíc zmatečnostní důvod dle § 229 odst. 1 písm. a) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“)], nýbrž - v souladu s § 6a a § 36a odst. 1 písm. e) zákona č. [29/2000](#) Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách) - Českého telekomunikačního úřadu (dále též jen „zákon“ či „zákon o poštovních službách“ a „ČTÚ“).

[3] Obvodní soud pro Prahu 1 usnesením ze dne 29. 7. 2015, č. j. 39 C 11/2014-93, žalobu pro zmatečnost podanou žalovanou proti rozsudku soudu prvního stupně zamítl (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.) [dále jen „usnesení soudu prvního stupně“].

[4] Vyšel přitom z toho, že rozsudkem soudu prvního stupně bylo žalované uloženo zaplatit žalobci 10.000 Kč s příslušenstvím z titulu náhrady škody, jež žalobci vznikla dodáním viditelně poškozené zásilky s neúplným obsahem.

[5] Soud dovodil, že stanoví-li zákon o poštovních službách, že ČTÚ v rámci řízení o námitce proti vyřízení reklamace rozhodne i o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo tohoto zákona, tj. o odpovědnosti provozovatele za vzniklou škodu a jeho povinnosti škodu nahradit, „nikterak nevyklučuje povinnost soudu projednat žalobu o náhradu škody vzniklé z porušení povinností vyplývajících z poštovní smlouvy“.

[6] Pravomoc soudu takovou žalobu projednat není v zákoně o poštovních službách „nijak vyloučena“, ani v něm není explicitně uvedeno, že o nárocích na náhradu škody vzniklé porušením povinností sjednaných v poštovní smlouvě je oprávněn rozhodovat pouze ČTÚ. Zákon navíc

nepodmiňuje uplatnění nároku na náhradu škody vznesením námitky u ČTÚ, neboť nikde neuvádí, že by nárok nepodáním námitky zanikl (prekluduje pouze právo podat námitku proti vyřízení reklamace k ČTÚ), konstatoval soud.

[7] V záhlaví označeným usnesením Městský soud v Praze k odvolání žalované změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že rozsudek soudu prvního stupně zrušil, věc postoupil ČTÚ (první výrok) a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů (druhý výrok).

[8] Odvolací soud poukázal na § 7 odst. 1 a 2 o. s. ř., podle něhož může zvláštní zákon stanovit, že určitou věc, která je svojí povahou soukromoprávní, projednává a rozhoduje jiný orgán než soud. Svěřil-li zvláštní zákon soukromoprávní věc do pravomoci správního orgánu, je tím v témže rozsahu, nestanovil-li takový zákon výslovně jinak, vyloučena pravomoc soudu, aniž by to zvláštní zákon musel stanovit explicitně.

[9] O tento případ jde dle názoru odvolacího soudu v projednávané věci. Rozhodnutí o nároku z titulu náhrady škody na zásilce přepravované žalovanou je právě onou věcí, na níž dopadá výjimka z generální klauzule § 7 odst. 1 o. s. ř., a proto o ní rozhoduje nikoliv soud, ale ve smyslu § 6a odst. 1 a 2 ve spojení s § 36a odst. 1 písm. e) zákona o poštovních službách ČTÚ.

[10] Úvahy soudu prvního stupně o oddělení námitkového řízení a řízení o náhradě škody nemohou z pohledu § 36a odst. 1 písm. e) zákona o poštovních službách obstát, neboť bez včasného podání námitky proti vyřízení reklamace provozovatelem poštovních služeb nelze o přiznání nároku na náhradu škody uvažovat.

[11] Odvolací soud považoval za vyloučené, aby vedle výslovně zakotvené pravomoci správního orgánu, který může o uplatněném nároku rozhodovat jen při dodržení zákonem stanovené prekluzivní lhůty, bylo možné „současně dovozovat paralelní pravomoc soudu“, přičemž by řízení před soudem naopak žádnou takovou lhůtou svázáno nebylo.

[12] Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 o. s. ř. s tím, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena. Dovolatel uplatňuje dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř. a navrhuje, aby Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu změnil tak, že usnesení soudu prvního stupně potvrdí, případně aby usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

[13] Podle názoru dovolatele směřuje námitkové řízení dle § 6a zákona o poštovních službách „k nápravě vad reklamačního řízení“, nikoli primárně k rozhodování o nárocích na náhradu škody. Z uvedeného ustanovení proto nelze dovozovat vynětí sporů o náhradu škody z pravomoci obecných soudů. Zanikne-li právo uplatnit námitku proti vyřízení reklamace, případný spor o náhradu škody projednává a rozhoduje civilní soud. Dovolatel se domnívá, že právě takový spor je veden v projednávané věci.

[14] Dovolatel brojí i proti závěru odvolacího soudu, podle něhož je vymožení případného nároku na náhradu škody v civilním řízení podmíněno uplatněním námitky proti vyřízení reklamace dle § 6a zákona o poštovních službách. V zákoně je stanoveno, že prekluduje pouze právo uplatnit námitku proti vyřízení reklamace; neuplatněním námitky však k zániku nároku na náhradu škody nedochází. Takový výklad by vytvářel ničím neodůvodněné zvýhodnění žalované: nároky na náhradu škody vůči ní by zanikaly ve lhůtě 1 měsíce od vyřízení reklamace, zatímco nároky na náhradu škody proti jiným subjektům by podléhaly toliko promlčení v obecné promlčecí lhůtě.

[15] Dovolatel poukazuje i na skutečnost, že žalovaná jej o možnosti (resp. v případě správnosti závěrů odvolacího soudu nutnosti) podat námitku proti vyřízení reklamace nijak nepoučila.

[16] Žalovaná ve vyjádření k dovolání brojí proti jednotlivým dovolacím námitkám a navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání odmítl, resp. zamítl.

[17] Nejvyšší soud předesílá, že rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. 12. 2013) se podává z článku II bodu 2 zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a dále z části první, článku II bodu 2 zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

[18] Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř. [omezení zakotvené v § 238 odst. 1 písm. d) o. s. ř. se v projednávané věci neuplatní, neboť předmětem řízení je nárok ze spotřebitelské smlouvy] k posouzení otázky pravomoci k rozhodování sporů o náhradu škody způsobené provozovatelem poštovních služeb spočívající v úbytku obsahu poštovní zásilky, na jejímž vyřešení napadené rozhodnutí závisí a která nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena.

[19] Dovolání není důvodné.

[20] Nejvyšší soud úvodem podotýká, že žaloba pro zmatečnost je mimořádný opravný prostředek v občanském soudním řízení, který lze podat proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí. Je prostředkem k tomu, aby mohla být zrušena pravomocná rozhodnutí soudu, která trpí takovými vadami, jež představují porušení základních principů ovládajících řízení před soudem, popřípadě je-li takovými vadami postiženo řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo (zmatečností), jestliže je nejen v zájmu účastníků, ale i ve veřejném zájmu, aby taková pravomocná rozhodnutí byla odklizená, bez ohledu na to, zda po stránce skutkové nebo právní jsou nebo nejsou věcně správná (srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 6. 2009, sp. zn. 21 Cdo 2868/2008).

I. K výkladu § 7 odst. 1 o. s. ř.

[21] Znění občanského soudního řádu účinné do 31. 12. 2013 je rozhodné i pro posouzení otázky pravomoci rozhodnout projednávanou věc, neboť žalobce zjistil vznik škody a poštovní službu reklamoval dne 21. 3. 2013, reklamace byla vyřízena dne 9. 4. 2013 a návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podal žalobce u soudu prvního stupně dne 2. 10. 2013.

[22] Z § 7 odst. 1 o. s. ř. se podává, že v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

[23] Z uvedeného ustanovení vyplývá, že soudy jsou povolány (především - viz § 7 odst. 3 o. s. ř.) k rozhodování o věcech vyplývajících ze soukromoprávních vztahů, není-li výjimečně výslovným ustanovením zákona založena pravomoc jiného orgánu, tedy orgánu správního. Pro posouzení, zda je v projednávané věci dána pravomoc soudu, je proto rozhodující charakter právního vztahu, z něhož vyplývá žalobou uplatněný nárok. Spory o náhradu škody jsou typickými spory ve věcech soukromého práva; jde o majetkové spory z odpovědnostního vztahu, v nichž stojí proti sobě v rovném postavení poškozený, jenž uplatňuje právo na náhradu, a škůdce, jehož odpovídající závazek má být požadovaným rozhodnutím autoritativně deklarován. Ve sporech o náhradu škody je tedy obecně dána pravomoc soudů, není-li zákonem svěřena jinému (správnímu) orgánu (srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2012, sp. zn. 32 Cdo 4202/2011).

[24] Nejvyšší soud sdílí závěr odvolacího soudu, podle něhož zákonné ustanovení svěřující jinému orgánu pravomoc rozhodovat soukromoprávní věc nemusí obsahovat výslovné vyloučení pravomoci soudu. Takový požadavek se ze znění § 7 odst. 1 o. s. ř. nepodává; ostatně ani ustanovení zvláštních právních předpisů, která zakládají pravomoc správních orgánů rozhodovat soukromoprávní věci, výslovné vyloučení soudní pravomoci zásadně neobsahují.

[25] K tomu srov. např. § 127 a § 129 zákona č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích, zakotvující (výlučnou) pravomoc ČTÚ a předsedy Rady ČTÚ rozhodovat specifické spory v oblasti elektronických komunikací (srov. i důvody usnesení zvláštního senátu ze dne 9. 9. 2008, sp. zn. Konf 27/2008, uveřejněného pod číslem 28/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. 26 Cdo 4820/2014, z nichž je zjevné, že pravomoc svěřená ČTÚ ustanovením § 129 zákona o elektronických komunikacích vylučuje - i bez explicitního vyjádření této skutečnosti - pravomoc soudů rozhodovat věci vymezené uvedeným ustanovením), a § 17 odst. 7 zákona č. [458/2000](#) Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetického zákona), zakotvující (výlučnou) pravomoc Energetického regulačního úřadu rozhodovat specifické spory v oblasti energetiky. Naopak alternativní pravomoc finančního arbitra rozhodovat některé soukromoprávní spory nevylučující pravomoc soudů musel zákonodárce vyjádřit výslovně v § 1 odst. 1 zákona č. [229/2002](#) Sb., o finančním arbitrovi, návětím: „K rozhodování sporu spadajícího jinak do pravomoci českých soudů je příslušný též finanční arbitr (dále jen „arbitr“), jedná-li se o spor mezi (...)“

II. K výkladu § 6a zákona o poštovních službách

[26] S ohledem na datum vyřízení reklamace předmětné poštovní služby je pro projednávanou věc dále rozhodné znění níže uvedených ustanovení zákona o poštovních službách účinné k 9. dubnu 2013, tj. naposledy ve znění zákona č. [221/2012](#) Sb.

[27] Ustanovením § 3 odst. 2 písm. a) zákona o poštovních službách byla pro ČTÚ zavedena legislativní zkratka „Úřad“.

[28] Podle § 6a odst. 1 zákona o poštovních službách pokud provozovatel nevyhoví nebo nevyřídí reklamaci vad poskytované poštovní služby, je odesílatel nebo adresát oprávněn podat u Úřadu návrh na zahájení řízení o námitce proti vyřízení reklamace bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne doručení vyřízení reklamace nebo marného uplynutí lhůty pro její vyřízení, jinak právo uplatnit námitku zanikne. Podání návrhu podléhá správnímu poplatku.

[29] Z § 6a odst. 2 zákona o poštovních službách plyne, že neuzavřou-li účastníci řízení smír nebo Úřad tento smír neschválí, Úřad rozhodne o tom, zda byla reklamace vyřízena řádně či nikoli. Na návrh Úřad rozhodne v řízení podle odstavce 1 o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo tohoto zákona.

[30] Podle § 12 odst. 1 zákona o poštovních službách za škodu vzniklou při poskytování poštovních služeb odpovídá provozovatel v rozsahu stanoveném tímto zákonem a poštovní smlouvou.

[31] Z § 13 odst. 1 zákona o poštovních službách se podává, že za škodu vzniklou ztrátou, poškozením nebo úbytkem obsahu poštovní zásilky provozovatel odpovídá jen v rozsahu sjednaném v poštovní smlouvě. Za jinak vzniklé škody na poštovní zásilce odpovídá, jen bylo-li to v poštovní smlouvě sjednáno.

[32] ČTÚ má podle § 6a odst. 2 věty druhé zákona (v souladu s § 7 odst. 1 in fine o. s. ř.) pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo tohoto

zákonu. Z § 12 a § 13 zákona je zřejmé, že nárok na náhradu škody vzniklé úbytkem obsahu poštovní zásilky je právem vyplývajícím z poštovní smlouvy ve smyslu § 6a odst. 2 věty druhé; rozhodování o něm tudíž spadá do pravomoci ČTÚ.

[33] V projednávané věci jsou splněny obě podmínky pro založení pravomoci ČTÚ rozhodnout projednávanou věc dovozené ustálenou judikaturou zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. [131/2002](#) Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 14. 9. 2009, č. j. Konf 38/2009-12, a ze dne 25. 9. 2018, č. j. Konf 19/2018-13) – jak osobní předpoklady stran sporu, tak věcný předpoklad povahy sporu. Účastníky sporu jsou v projednávané věci na jedné straně poskytovatel poštovních služeb, na straně druhé adresát zásilky, tj. osoby, jimž plynou z poštovní smlouvy práva a povinnosti; předmětem sporu je nárok z poštovní smlouvy.

[34] Koncepce „oddělení“ námitkového řízení od řízení o náhradu škody konstruovaná dovolatelem nemá praktické opodstatnění, neboť přímo z povahy poštovních služeb plyne, že jejich reklamace směřuje zpravidla právě k náhradě škody způsobené jejich provozovatelem. Náhradu škody způsobené provozovatelem poštovních služeb podle § 13 odst. 1 zákona proto lze odesílateli či příjemci zásilky přiznat - s ohledem na výlučnou pravomoc ČTÚ - pouze ve (včas zahájeném) námitkovém řízení podle § 6a zákona. Soudní ochrana takových nároků je pak zajištěna prostřednictvím řízení podle části páté občanského soudního řádu (viz § 7 odst. 2 a § 244 a násl. o. s. ř.).

[35] Výklad prosazovaný dovolatelem by ustanovení omezující možnost zahájit námitkové řízení jednoměsíční prekluzivní lhůtou učinil obsoletním. Příjemce či odesílatel zásilky by totiž i po uplynutí lhůty k podání námítky proti vyřízení reklamace mohl tentýž nárok uplatnit žalobou o náhradu škody (a odvrátit tak důsledek prekluze práva zahájit námitkové řízení).

[36] Zbývá dodat, že skutečnost, zda byl dovolatel žalovanou poučen o možnosti podat u ČTÚ návrh na zahájení řízení o námitce proti vyřízení reklamace ve lhůtě jednoho měsíce ode dne doručení vyřízení reklamace, není pro posouzení pravomoci rozhodnout projednávanou věc významná. Případným pochybením žalované v tomto směru (a jeho důsledky) se bude zabývat až ČTÚ ve svém rozhodnutí.

[37] Závěr odvolacího soudu, podle něhož rozsudek soudu prvního stupně trpí zmatečností podle § 229 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť bylo rozhodnuto ve věci, která nepatřila do pravomoci soudů, je - s ohledem na výše uvedené - správný.

[38] Jelikož se dovolateli prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu a jeho obsahového vymezení správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo a jelikož Nejvyšší soud neshledal ani jiné vady řízení, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), dovolání podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)

- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)